

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Ereazu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghesha.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

O știre interesantă.

Câteva zeci de milioane au fost hărăzite în buget învățătorilor pentru un minuscul spor. care aproape că nu înseamnă nimic.

Cârmuitorii noștri au făcut dese incursiuni prin pozițiile bugetului în vederea explorării vreunui litlu de unde s'ar mai tăia ceva pentru sporul amărit al învățătorilor. Cei interesați își susțineau pozițiile cu îndârjirea caracteristică soldaților noștri la Mărășești.

Însfârșit a fost asediată Opera și Teatrul național cari au rămas încolțite de câte 5 milioane fiecare pentru scopul expus mai sus.

Ne închipuim cum vor fi strâmbat din nas artistele având să facă cunoștință într'o așa de incomodă situație cu artiștii anonimi ai satelor.

Credem însă că un operator desinteresat cu bisturtul amărăciunii unui salar lunar de 2900 lei ar fi

foși în posibilitatea de a deschide infecțiuni lăsând să iasă la iveală alte milioane, cari pot fi cruțate și întrebuințate pentru luminarea sătenilor, cari vor trebui să introducă mașinismul și îngrășămintele chimice cum face cel din Canada, cari ne concurează cerealele și ne-a dus criza în țară.

Nu ne putem închipui că o țară cum e Canada să fi preocupată salarele învățătorilor din mijocul agricultorilor. — Iată la ce fel de gânduri te duce o știre interesantă.

I. C.

Odinioară și acum.

— Două cazuri. —

Acum cincizeci și cinci de ani:

„Nru 8—876. — Multu stimate Dle! — În urma reporturiloru senateloru scolastice dein *Asinipu* și *Pagida*, facute și tremese la acestu oficiu protopopescu, despre plata docentiloru respectivi dein anulu 1875, care nu s'au pututu scote toata dela uni poporeni renitenti, dein aceasta cauza oficioase Va rogu se faci bunatate a tremete unu esecutoru, cu plata competente stipulata pein contractu, se li se scota, ca altfeliu *docentii suntu peritori de fome*, despre ce sum convinsu, cumcă prin bunatatea Marii vostre catu mai curandu se va implini, remanu — Petțelca la 1 Febr. 1876. — Alu Marii vostre prè stimatoriu, (ss) Elie Luca, protopopulu Bagaului.”

Să nu credem că e vorba aci de docenții universitari din *Asinip* și *Pagida* — a căror plată nu s'a putut nicidecum scoate dela „poporeni renitenti”. Pe atunci „docent” se numia ori ce dascăl sătesc, fie că era sau nu diplomat. Era docent pe acele vremuri ori ce om cu carte — indeosebi cântăreț sau crâznic, — care era în stare a învăța pe copii *buchile* și rugăciunile. Iar plata docenților se făcea de către poporeni ai căror copii învățau carte, unde mai întregia ceva și biserica.

Și erau și pe atunci școli, al cărar progres întrecea, desigur, pe a multora din ziua de azi.

Necazul cel mare era că bieții învățători își scoteau cu multă trudă prețul muncii lor și uneori cu mari întârzieri, cum e și cazul de față, rămânând adesea *peritori de foame*.

Și azi sunt docenți peritori de foame sau în mizerie grozavă, cu toate că „plata” se face de către stat. Să alegem un singur caz dintr'o mie.

„Dramatica sinucidere a unui învățător. — Brașov, 15. Învățătorul Florea Ion din comuna Intorsura Buzăului și-a pus capăt zilelor spânzurându-se. Așupra sinucigașului s'a găsit o scrisoare adresată unei colege și din care rezultă că Florian și-a pus capăt zilelor din cauza mizeriei. El declară că nu primise salariul de multă vreme și nu avea ce mânca.“ („Dinmăea” 17 Oct. 1929.)

Iată cazul, destul de tragic, al unui învățător care n'a voit să mai cerșească la unul sau altul, pentru a se susține. Cei mai mulți dintre noi — și aici intră și cei în concediu de boală, cărora li-se impune să-și plătească suplinitorul — nu se sinucid pentru atâta lucru, ci trăiesc cu speranța că cei de sus îi văd sbătându-se în necaz și cu speranța că „Asociația Învățătorilor“ adună toate aceste cazuri de sfâșietoare mizerie și le vără în urechile celor mai mari.

Și dacă sunt și unii dintre noi mai susceptibili, cari nu pot suferi foamea, rușinea de-a cerși și de-a umbla prost îmbrăcați, văzându-și astfel prestigiul știrbit, nu trebuie să privim gestul lor ca ceva fără rațiune. Sunt aceștia eroii ce se sacrifică pentru triumful cauzei noastre.

Situația noastră de azi — în majoritatea cazurilor — e cu mult mai critică decât a înaintașilor noștri de acum 5—6 decenii. Lucru explicabil, căci pe atunci fiecare învățător își lucra moșioara sa, — și-și putea face timp pentru asta. Azi?... *Lasciate ogni speranza voi ch'entrate*...

Ierciu.

Desvoltarea gustului de citit.

Iată o problemă puțin tratată și la care i-se dă prea puțină importanță. O chestiune care ar trebui să ne preocupe în primul rând, e pusă pe planul al doilea. Causa? Sunt multe și variate.

Înainte de toate noi trebuie să privim cartea ceace ea este: un instrument admirabil de progres și un mijloc indispensabil, cu ajutorul căruia moștenirea ce ne au lăsat-o generațiile trecute nu se va pierde, pentruca urmașii noștri s'o ia dela început. Cartea este limbajul convențional prin care generațiile trecute vorbesc generațiilor cari le urmează.

Toate invențiile, tot ceace contribuie la ușurarea traiului omenesc, toate legile după cari trebuie să ne conducem pentru bunul mers al treburilor obștești, cu un cuvânt toată cultura, toată civilizația, în cărți se afla scrisă. Exemple, modele, îndemnuri și maxime, nimic nu lipsește, nimic nu scapă celebrei invențiuni, binecuvântatei mașini, „tiparul“. Nu e destul însă să fie scrisă; trebuie resfoite aceste cărți i trebuie citite.

Augustin Muntean Șteu

(Va urma)

TABLOU*

de noule salarii învățătoresți pe anul 1930.

Gradul în învățământ	Urbani	Urbani	Rurali
	Alba-Iulia, Aiud Abrud și Sebeș	Zlatina și Utoara	
	Salarul	Salarul	Salarul
	Lei	Lei	Lei
Inv. gr. I cu 5 grad. necăsătorit	9581	8974	8605
" " " căsătorit	9665	8974	8605
" " " fără copii			
Inv. gr. I cu 5 grad. căs. cu 1 cop.	9832	9052	8685
Inv. gr. I cu 5 grad. căs. cu 2 cop.	9873	9093	8724
Inv. gr. I cu 5 grad. căs. cu 3 cop.	9950	9170	8801
Inv. gr. I cu 4 grad. necăsătorit	8774	8236	7866
" " " căsătorit fără	8851	8236	7866
" " " copii			
Inv. gr. I cu 4 grad. căs. cu 1 cop.	9006	8286	7944
" " " căs. cu 2 cop.	9047	8554	7985
" " " căs. cu 3 cop.	9125	8432	8062
Inv. gr. I cu 3 grad. necăsătorit	7967	7456	7128
" " " căsătorit fără	8057	7456	7128
" " " copii			
Inv. gr. I cu 3 grad. căs. cu 1 cop.	8181	7553	7205
" " " căs. cu 2 cop.	8222	7574	7246
" " " căs. cu 3 cop.	8300	7652	7324
Inv. gr. I cu 2 grad. necăsătorit	7118	6717	6389
" " " căsătorit fără	7178	6717	6389
" " " copii			
Inv. gr. I cu 2 grad. căs. cu 1 cop.	7315	6795	6466
" " " căs. cu 2 cop.	7356	6836	6507
" " " căs. cu 3 cop.	7433	6913	6585
Inv. gr. II cu III grad. necăsătorit	6165	5855	5527
" " " căsătorit fără	6220	5855	5527
" " " copii			
" " " căs. cu 1 cop.	6352	5933	5605
" " " căs. cu 2 cop.	6393	5974	5646
" " " căs. cu 3 cop.	6471	6051	5723

* Salarele din prezentul tablou privesc numai pe învățătorii din județul nostru. Învățătorii din alte județe încă se pot orienta după aceste salarii, fiind seamă de gradul în învățământ și localitatea unde se găsesc. În lipsa de spațiu n'am mai arătat salariul vechiu, care de altul fel era cunoscut, ci am arătat numai salariul nou în care sunt cuprinse toate sporurile.

Gradul în învățământ	Urbani	Urbani	Rurali
	Alba-Iulia, Atud Abrud și Sebeș	Zlatna și Uileara	
	Salarul	Salarul	Salarul
	Lei	Lei	Lei
Inv. gr. II cu 2 grd. necăsătorit	5573	5199	4994
" " " căsătorit fără copii	5618	5199	4995
" " " căs. cu 1 cop.	5741	5276	5071
" " " căs. cu 2 cop.	5782	5317	5112
" " " căs. cu 3 cop.	5860	5395	5190
Inv. gr. II cu 1 grad necăsătorit	4934	4541	4550
" " " căsătorit fără copii	4971	4541	4550
" " " căs. cu 1 cop.	5089	4620	4629
" " " căs. cu 2 cop.	5131	4661	4671
" " " căs. cu 3 cop.	5208	4738	4747
Inv. def. cu 3 grd. necăsătorit	5328	5035	4788
" " " căsătorit fără copii	5375	5035	4788
" " " căs. cu 1 cop.	5500	5112	4866
" " " căs. cu 2 cop.	5541	5153	4907
" " " căs. cu 3 cop.	5618	5231	4984
Inv. def. cu 2 grd. necăsătorit	4857	4541	4368
" " " căsătorit fără copii	4868	4541	4368
" " " căs. cu 1 copil	5016	4620	4450
" " " căs. cu 2 copii	5057	4661	4495
" " " căs. cu 3 copii	5135	4738	4574
Inv. def. cu 1 grad necăsătorit	4380	4067	4111
" " " căsătorit fără copii	4413	4067	4111
" " " căs. cu 1 copil	4531	4149	4192
" " " căs. cu 2 copii	4574	4192	4235
" " " căs. cu 3 copii	4652	4273	4516
Inv. def. fără grad. necăsătorit	3886	3207	3465
" " " căsătorit fără copii	3915	3207	3465
" " " căs. cu 1 cop	4024	3288	3546
" " " căs. cu 2 cop.	4067	3331	3589
" " " căs. cu 3 cop.	4149	3412	3671
Inv. lit. prov. II grad necăsătorit	4383	3982	3939
" " " căsătorit fără copii	3417	3982	3939
" " " căs. cu 1 cop.	4536	4064	4020
" " " căs. cu 2 cop.	4469	4106	4063
" " " căs. cu 3 cop.	4656	3187	4144

Gradul în învățământ	Urbani	Urbani	Rurali
	Alba-Iulia, Aiud Abrud și Sebeș	Zlatina și Ilfoara	
	Salarul	Salarul	Salarul
	Lei	Lei	Lei
Inv. tit. prov. I grad. necăsăt.	3848	3465	3465
" " " cās. f. c.	3878	3465	3465
" " " " 1 "	3991	3546	3546
" " " " 2 "	4034	3589	3589
" " " " 3 "	4115	3671	3671
Inv. prov. fără grad necăsăt.	3560	3246	3246
" " " cās. f. c.	3594	3246	3246
" " " " 1 "	3599	3327	3327
" " " " 2 "	3742	3370	3370
" " " " 3 "	3824	3451	3451
Inv. ajut. f. grad. necăsătorit	2830	Primesc ace- laș salar ca și Urbani	Primesc ace- laș salar ca și Urbani
" " cās. f. cop.	2830		
" " " 1 "	2911		
" " " 2 "	2954		
" " " 3 "	3035		
Maeștrii de meserii și învă- țătorii suplinatori necăsăt.	2830	2356	2356
căsătorit fără copii	2830	2356	2356
" cu 1 cop.	2987	2471	2471
" " 2 "	3020	2514	2514
" " 3 "	3111	2595	2595

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 196—1930.

Către școlile primare luterane din județ.

Obiect: Înscrierea elevilor din școlile primare luterane.

În temeiul ordinului Onor. Ministr nr. 79.3h9—1929, Vă facem cunoscut, că Ministerul menține în întregime aprobările date cu ordinele Nr. 120054—1924 și Nr. 146260—1926, cu privire la înscrierea prin rotația anuală, a elevilor din școlile primare luterane.

Obiect: Localurile școlare să se pună la dispoziția bir. de vot.
215-1930 În conformitate cu ordinul No. 4361—1930 al On. Minister al Instrucțiunii dispunem ca să se pună la dispoziția birourilor de votare, localurile școlare în localitățile unde vor funcționa

secțiunile de votare. Se va îngriji însă, ca să nu-se deterioreze mobilierul și după votare să se spele podelele sălilor.

No. 4423/1929.

Obiect: **Separarea elevilor dela cursurile complimentare.**

În temeiul ordinului Nr. 175.949/1929, Vă facem cunoscut, că este interzis funcționarea cursurilor complimentare la oaltă băieți și fete.

Se vor face aceste cursuri separat, băieții la oparte și fetele de altă parte și la ore deosebite.

Cărți și Reviste.

„Almanachul Învățătorilor pe anul 1930.“

intocmit de dnii Gh. Neamțu și P. Jumanca, învățători în Caransebeș. Afară de partea calendaristică cuprinde biografiile mai multor pedagogi cu renume în istoria pedagogiei; un însemnat număr de maxime și proverbe, toate privitoare la educație și instrucție; informațiuni profesionale; o scurtă dare de seamă asupra tuturor așezămintelor și instituțiilor învățătorești; relații privitoare la toate mișcările învățătorești din țară și străinătate. În partea literară cuprinde chestiuni de psihologie și sociologie. apoi istoricul câtorva mari luptători bănățeni.

Recomandăm călduros învățătorilor noștri acest Almanach, pe care îl găsec cu prețul de 50 lei la Cooperativa noastră din Aiud.

* Au apărut în editura „Cartea Românească” Cunoștințe folositoare Seria D. No. 22 „Cinematografia” de Locot. M. Zapan, licențiat în Științe. Prețul lei 5.

* Cunoștințe folositoare Seria D. No. 24. „Fabricarea sticlei” de A. G. Florea, Profesor chimist. Prețul lei 5.

* Cunoștințe folositoare Seria D. No. 25. „Gazele otrăvitoare întrebuințate în război” de Locot. M. Zapan, licențiat în chimie. Prețul lei 5. Cărțile acesta se găsec de vânzare la „Cooperativa Învățătorilor” Aiud.

Comunicat.

Membrii corpului didactic primar și secundar, din județul Alba, în adunarea lor din 19 Ianuarie a. c. ținută în Alba-Iulia, an aclamat următoarea

MOTIUNE:

Corpul didactic primar și secundar din județul Alba intru-niți în ședința dela 19 Ianuarie 1930, hotărâm:

1. Federalizarea Asociației profesorilor secundari cu Asociația învățătorilor, într'o singură Asociație generală județeană.
2. Aheziunea noastră la Asociația generală pe întreagă țara.

3. Aheziunea noastră la toate hotărârile ce se vor lua de către Asociația generală din țară în ceea ce privește revendicările noastre de orice ordin.

S'a ales un comitet provizor, care așteaptă îndrumările pentru organizarea definitivă, compus din :

Președinte : Prof Virgil Cucuciu ; Vice-Președinte : Alexandru Duvlea ; Secretar : Andreiu Floașiu ; Casariu : Iulian Dumitru ; Membrii : Ieronim Păstrav, Emil Cheșcheș, Ilie Stiniguță.

Alba-Iulia, la 19 Ian. 1930.

Virgil Cucuciu.

Alexandru Duvlea.

ȘTIRI.

* Ordonanțarea salarelor de pe luna curentă se va face cu mari întârzieri, de oarece instrucțiunile de salarizare s'au primit târziu dela minister, iar întocmirea statelor de plată intimpină mari greutatea tehnice, trebuind se se pregătească câte 1 stat de plată, în 5 exemplare, pentru fiecare școală semnate de respectivul inv.

* Cu deosebită plăcere anunțăm, că DȘ. Maria Fest, învățătoare în Măgina, s'a logodit cu Dl Nistor Gligor, absolvent de teologie. Le transmitem cordiale felicitări.

Posta Administrației. Confirmăm primirea următoarelor abon, pe anul curente: Nic Solomon inv. dir. Ghelar, jud Hunedoara. 150 Lei ; Aug. Dura—Blandiana 150 Lei ; Makkai Coloman — Aiudul de Sus, 150 Lei. Todoran Victoria — Găureni 150 Lei ; Maria Varga — Uioara 150 Lei.

Societatea de ajutoare confirmă primirea următoarelor sume : 1. Makkai Coloman — Aiudul de Sus 200 Lei, 2. Vasile Nicoară — Henig 200 Lei, 3. Elisabeta Roșu — Sebeș 300 Lei.